

Branche RI&E Oudpapier Industrie

I - Inleiding

Een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) maakt inzichtelijk waar de arbeidsgevaaren binnen het bedrijf schuilen. De branche RI&E Oudpapier Industrie is een basis document in opdracht van de Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI) ontwikkeld. Het is een simpele, goedkope en praktische risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E), afgestemd op de branche. Het gebruik van de branche RI&E Oudpapier Industrie is gratis voor leden van FNOI.

De RI&E is geschikt voor bedrijven binnen de Oudpapier Industrie.

Bij bedrijven groter dan 25 medewerkers in totaal, is het aan te bevelen het onderdeel Psychosociale Arbeidsbelasting (PSA) (zie hoofdstuk 9) door middel van een schriftelijke enquête te inventariseren, in plaats van enkele interviews en de tabel van hoofdstuk 9.

Een risico-inventarisatie en -evaluatie is een document waarin wordt aangegeven welke risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid spelen binnen de onderneming en of de genomen beheersmaatregelen afdoende zijn.

Een RI&E is geen Arbohandboek. De beschrijvingen, documenten, et cetera, waarmee de beheersing van de risico's wordt aangetoond worden niet opgenomen in de RI&E.

Wetgever

Iedere werkgever is conform de Arbeidsomstandigheden wet, kortweg: Arbowet, verplicht een effectief arbeidsomstandigheden beleid te voeren.

Eén van de methoden om dat te bereiken is om systematisch de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid (en welzijn) binnen een bedrijf in kaart te brengen.

Ondernemingen zijn conform artikel 5 van de Arbowet verplicht een Arbo RI&E uit te voeren voor alle Arbo onderwerpen. Op basis van die inventarisatie moet de werkgever maatregelen treffen om de gevaaren te verminderen of de risico's te beperken. De inventarisatie moet (schriftelijk) worden vastgelegd.

Bij organisatorische veranderingen zult u uw RI&E moeten bijstellen; bijvoorbeeld als u met een nieuwe productielijn gaat werken, andere machines aanschaft, andere werkzaamheden gaat verrichten, of als u gaat verhuizen.

Toetsing of erkenning

De 2019 versie van de RI&E is door vakvereniging HZC (Het Zwarte Corps) erkend als branche RI&E.

De erkenning heeft als gevolg dat indien het bedrijf in totaal maximaal 25 medewerkers telt, de RI&E en het plan van aanpak (zie stap 3 op pagina 5) niet meer ter beoordeling aan een gecertificeerde kerndeskundige hoeft te worden voorgelegd. Deze regel gold al voor werkgevers die niet meer dan 40 uur per week, door één of meer werknemers gezamenlijk, werk laten verrichten.

Voor bedrijven welke groter zijn dan de genoemde 25 medewerkers geldt deze verplichting nog wel.

Een gecertificeerde kerndeskundige is een bedrijfsarts, een hoger veiligheidskundige, een arbeidshygiënist of een arbeid- en organisatiedeskundige (zie verdere uitleg bij stap 4).

Bij de beoordeling wordt gekeken of u risico's over het hoofd hebt gezien en of u gevaaren hebt onder- dan wel overschat en een realistisch plan van aanpak heeft opgesteld.

Aanbevolen websites en literatuur

- www.rijksoverheid.nl
- www.rie.nl
- www.arboportaal.nl
- www.arbokennisnet.nl
- www.5xbeter.nl
- Arbo Informatiebladen (aankoop via www.sdu.nl) www.sdu.nl/ai-bladen of <http://hse.sdu.nl>)
- www.arbocatalogus-afvalbranche.nl
- www.hzc.nl – vakbond Het Zwarte Corps

Wilt u meer weten, of heeft u vragen over de uitvoering van de RI&E?

Neem dan contact op met het FNOI-secretariaat:
Laan van Nieuw Oost Indië 131-G - 2593 BM Den Haag
Postbus 85612 - 2508 CH Den Haag
Tel: +31 (0)70 3123915
Fax: +31 (0)70 363 63 48
Email: mail@fnoi.nl

II - Hoe werkt de branche RI&E Oudpapier Industrie?

Bij de branche RI&E Oudpapier Industrie maakt u zelf uw RI&E aan de hand van de checklist.

Aan de hand van de risico-inventarisatie (stap 1) voert u de -evaluatie (stap 2) uit, waarna u een plan van aanpak opstelt (stap 3) waarin u aangeeft welke maatregelen u met welke prioriteit neemt.

Is de RI&E en het plan van aanpak geheel opgesteld, dan laat u deze beoordelen door uw arbodienst of een gecertificeerd kerndeskundige (stap 4).

Indien stap 4 is afgerond én er geen onderwerpen zijn waarvoor nog verder onderzoek nodig is, voldoet u voor wat betreft de RI&E aan de Arbowet.

Met een periodieke evaluatie beoordeelt u de actualiteit van de RI&E en de voortgang van het plan van aanpak.

Belangrijk: betrek altijd (uitvoerende) werknemers bij de RI&E

Uw werknemers kennen de problemen en risico's waar ze in het dagelijks werk mee te maken hebben het best. Betrek ze daarom bij het uitvoeren van de RI&E. Betrokkenheid van de werknemers verhoogt tevens de aandacht voor de eigen veiligheid en gezondheid, én schept draagvlak voor de te treffen maatregelen.

Voor de preventiemedewerker is het meewerken aan de RI&E één van de wettelijke taken. Dat geldt ook voor de uitvoering van het plan van aanpak.

De ondernemingsraad heeft instemmingsrecht bij het vaststellen van het plan van aanpak. Is er geen ondernemingsraad in het bedrijf aanwezig, bespreek dan de voorgenomen maatregelen en de voortgang daarvan met de personeelsvertegenwoordiging en/of de betrokken werknemers.

Is de RI&E gereed, dan dient deze toegankelijk te zijn voor de werknemers.

De in de RIE geconstateerde arbeidsrisico's bespreekt u uiteraard met de betrokken werknemers. U bespreekt ze ook met ingehuurde werknemers of met derden, voorafgaand aan de arbeid.

Stap 1 – Inventarisatie van risico's

Bij het uitvoeren van de RI&E is het van belang om het onderscheid te kennen tussen gevaar en risico.

Gevaar is het negatieve effect dat ergens aan verbonden is. Bijvoorbeeld: lawaaidoofheid of elektrocutie.

Risico is dat gevaareffect vermenigvuldigd met de kans dat dat effect ook werkelijk optreedt.

Voorbeeld: Op een kinderveilig stopcontact staat 220V (elektrocutiegevaar), maar de kans dat dat werkelijk gebeurt is door de veilige uitvoering van het stopcontact heel klein. Het risico van elektrocutie is daardoor klein.

Alle risico's voorkomende uit de dagelijkse werkzaamheden, maar ook de risico's tijdens het uitvoeren van niet dagelijkse werkzaamheden en ondersteunende activiteiten zoals: schoonmaak werkzaamheden, onderhouds- en reparatiewerkzaamheden dienen te worden geïventariseerd. Hiervoor is een uitvoerige lijst opgesteld (zie hoofdstuk 1 t/m 9). Indien er risico's binnen uw bedrijf bestaan welke niet zijn opgenomen in deze hoofdstukken dient deze zelf te worden toegevoegd (zie hoofdstuk 10).

Een manier om de RI&E in te vullen is door af te vragen: 1) is dit onderdeel voor het bedrijf van toepassing, 2) is het onderwerp geregeld / beheerst, 3) is dit ook aantoonbaar? 4) wordt het op een of andere manier geborgd.?

Voorbeeld:

Derden moeten zich houden aan regels welke gelden op het bedrijfsterrein. Het alleen plaatsen van een bord bij de ingang is geen garantie dat zij zich hier ook aan zullen houden. Dagelijks / doorlopend toezicht door een eigen medewerker op de naleving van deze regels is dan ook noodzakelijk. Beiden zullen dan ook moeten worden vermeld in de RI&E.

Er wordt bij de inventarisatie onderscheid gemaakt tussen arbobeleidszaken (hoofdstuk 1), veiligheids- en gezondheidsrisico's (hoofdstuk 2 t/m 8) en Psychosociale arbeidsbelasting (PSA) (hoofdstuk 9). Zie voor de lijst met onderwerpen de hieronder genoemde lijst.

Nr.	Hoofdstukbenaming
1	Arbobeleid
2	Algemene voorzieningen
3	Gevaarlijke stoffen
4	Straling
5	Fysieke belasting
6	Geluid
7	Trillingen
8	Arbeidsmiddelen, gereedschappen en machines
9	Psychosociale arbeidsbelasting
10	Overige niet genoemde onderwerpen

Stap 2 – Evaluatie van risico's

De belangrijkste vraag bij de evaluatie van de risico's is, hoe groot is dit risico? Om dit duidelijk weer te kunnen geven wordt dit berekend waarbij gebruik wordt gemaakt van onderstaande tabel (1).

Effect (E)		Blootstelling (B)		Waarschijnlijkheid (W)	
1	Gering ; hinder/letsel zonder verzuim (EHBO)	0,5	Zeer zelden (< 1x per jaar)	0,1	Bijna niet denkbaar (nooit van gehoord)
3	Belangrijk ; letsel en of verzuim	1	Zelden (> 4x per jaar)	0,2	Praktisch onmogelijk (nooit van gehoord binnen bedrijfstak en branche)
7	Ernstig ; onomkeerbaar effect (invaliditeit)	2	Soms (maandelijks)	0,5	Onwaarschijnlijk (denkbaar) (wel van gehoord binnen bedrijfstak en branche, maar niet binnen het bedrijf zelf)
15	Zeer ernstig ; sterfte, 1 dode (acuut of op termijn)	3	Af en toe (wekelijks)	1	Onwaarschijnlijk (in grensgeval) (in laatste 10 jaar niet binnen bedrijf voorgekomen)
40	Ramp ; enkele doden (acuut of op termijn)	6	Regelmatig (dagelijks)	3	Ongewoon, maar mogelijk (in de laatste jaren binnen het bedrijf wel eens gebeurd)
100	Catastrofe (vele doden)	10	Voortdurend (> 5x per dag)	6	Zeer wel mogelijk (enkele keren per jaar binnen het bedrijf gebeurd)
				10	Te verwachten (komt vaak/vaker voor binnen het bedrijf)

Tabel 1 – tabel t.b.v. ranking methode Kinney & Wiruth

*FNOI adviseert de RIE te laten toetsen door een kernkundige om subjectiviteit in het wegen van risico's te minimaliseren. De FNOI adviseert tevens om een keer per drie jaar de kerndeskundige de ingevulde RIE te laten doornemen aangezien een RIE meestal alleen wijzigt bij bedrijven als er grote veranderingen intern plaatsvinden.

De berekeningsformule luidt:

Risico = (E) effect x (B) blootstelling x (W) waarschijnlijkheid

Voorbeeld:

Omdat niet ieder bedrijf binnen de branche gelijk is moet dit per bedrijf worden uitgevoerd. Een voorbeeld is dat de sorteerder op bedrijf 1 dagelijks papier sorteert aan een sorteerband, op bedrijf 2 wordt geen handmatige sortering uitgevoerd, alleen sortering met overslagkraan. Op bedrijf 1 loopt de sorteerder naast de kans op inademing van papierstof kans op beknelling door de transportband, doet hij repeterend werk, wellicht is dit aan te merken als kort cyclisch, en is de fysieke belasting als gevolg van gehele dagen staan zeer groot. Op bedrijf 2 zijn de gevaren als gevolg van blootstelling aan papierstof geheel afwijkend.

Het resultaat van de berekening van het risico op inademing van papierstof voor bedrijf 1 is:

$$\text{Risico} = (E) 7 \times (B) 10 \times (W) 1 = 70$$

Het resultaat van de berekening van het risico op inademing van papierstof voor bedrijf 2 is:

$$\text{Risico} = (E) 7 \times (B) 3 \times (W) 1 = 21$$

Conclusie: het risico op bedrijf 1 is beduidend groter, tevens moeten voor bedrijf 1 ook de risico's voor beknelling door transportband, repeterend werk en fysieke belasting als gevolg van het gehele dagen staan worden bepaald.

Effect (E) en blootstelling (B) zijn doorgaans goed te bepalen, in enkele gevallen zal de waarschijnlijkheid een lastiger vraagstuk zijn. De waarschijnlijkheid heeft veelal ook te maken met de reeds genomen preventieve maatregelen waarmee wordt voorkomen dat de werknemer aan de gevaren wordt blootgesteld.

Bij werkzaamheden in een sorteerhal lopen medewerkers het risico voetverwonding op te lopen als gevolg van vallend materiaal, stoten tegen objecten, enzovoort. Door veiligheidsschoeisel te dragen is de waarschijnlijkheidsscore geen 10 meer, zoals wellicht in het verre verleden, maar afgenomen naar 3 of 1.

We spreken hierbij over de kale risico's, zonder maatregelen, en de restrisico's, na de maatregelen.

Belangrijk is om uiteindelijk de restrisico's te bepalen en hierop maatregelen te nemen (stap 3 - plan van aanpak).

Om na de berekening het te vereenvoudigen en overzichtelijk te maken dient de risicoklasse te worden bepaald aan de hand van onderstaande tabel (2).

Voorbeeld: indien het kale risico (zonder maatregelen) R=126 bedraagt en (na de maatregelen) het restrisico R=54, is de risicoklasse verbeterd van 3 naar 4. In grove lijnen zijn de benodigde vervolmaatregelen genoemd onder het kopje 'maatregel'.

Risicoklasse	Omschrijving	Maatregel
5	R < 20; risico verwaarloosbaar	Geen actie
4	R = 20 – 70; mogelijk risico	Aandacht vereist
3	R = 71 – 200; belangrijk risico	Maatregelen vereist
2	R = 201 – 400; hoog risico	Directe verbeteringen vereist
1	R > 400; zeer hoog risico	Werkzaamheden stoppen

Tabel 2 – Risicoklasse indeling

Stap 3 – Opstellen van het plan van aanpak

Het plan van aanpak is een belangrijk onderdeel van de RI&E.

Bij het opstellen van het plan van aanpak moet per vastgesteld knelpunt de prioriteit worden bepaald.

Het stellen van prioriteiten wordt bepaald door de ondernemer, waarbij rekening wordt gehouden met:

- A) Wat is het effect? (kleine verwonding of fatale gevolgen?)
- B) Wat is de risicoklasse? (1, 2, 3, 4 of 5)
- C) Hoe groot is het aantal blootgestelde personen? Betreft het één medewerker of meerdere mensen die hetzelfde risico lopen.

In de praktijk worden diverse indelingen van prioritering gehanteerd, zo kan een indeling zijn: hoog, middel en laag, of direct, binnen één maand, binnen één jaar of bij gelegenheid.

Bij het bepalen van de maatregelen om de risico's te verkleinen (risicoreductie) dient de arbeidshygiënische strategie te worden gevolgd (tabel 3). Werkgevers moeten volgens een arbeidshygiënische strategie de veiligheid en gezondheid van werknemers beschermen. De arbeidshygiënische strategie is een hiërarchisch stelsel van beheersmaatregelen voor risico's. Hierbij wordt allereerst naar de bron van het probleem gekeken. Als daar niets aan kan worden gedaan, zijn andere maatregelen mogelijk.

De arbeidshygiënische strategie ziet er als volgt uit:

Bronmaatregelen:

Een werkgever moet eerst onderzoeken of de directe oorzaak van het probleem weg te nemen is.

Voorbeeld: schadelijke stof vervangen door een veiliger alternatief.

Collectieve maatregelen:

Als bronmaatregelen geen mogelijkheden bieden, moet de werkgever collectieve maatregelen nemen om risico's te verminderen. Voorbeeld: het plaatsen van afscherming of een afzuiginstallatie.

Individuele maatregelen:

Als collectieve maatregelen niet kunnen of ook (nog) geen afdoende oplossing bieden, moet de werkgever individuele maatregelen nemen. Voorbeeld: het werk zo organiseren dat werknemers minder risico lopen (taakrotatie).

Persoonlijke beschermingsmiddelen:

Als de bovenste drie maatregelen geen effect hebben, moet de werkgever de werknemer gratis persoonlijke beschermingsmiddelen verstrekken. Voorbeeld: gehoorbescherming, veiligheidsbrillen of specifieke beschermingsmiddelen.

Redelijkerwijs-principe

De maatregelen op de verschillende niveaus hebben nadrukkelijk een hiërarchische volgorde. De werkgever moet dus eerst de mogelijkheden op hoger niveau onderzoeken voordat besloten wordt tot maatregelen uit een lager niveau. Het is alleen toegestaan een niveau te verlagen als daar goede redenen voor zijn (technische, uitvoerende en economische redenen). Dit is het redelijkerwijs-principe. Die afweging geldt voor elk niveau opnieuw. Uitzondering hierop vormen risico's van carcinogenen (kankerverwekkende stoffen) en biologische agentia (ziekmakers). Dan mag alleen een stap lager in de hiërarchie worden gedaan als een hogere maatregel technisch niet uitvoerbaar is. Economische oorzaken mogen voor deze twee groepen ook niet worden aangewend als reden voor een lager niveau van maatregel.

Overige aandachtspunten

Al bij de inrichting van werkplekken en functies moet de werkgever gevaren proberen te vermijden volgens de arbeidshygiënische strategie. Het is toegestaan verschillende maatregelen uit verschillende niveaus te combineren om de risico's te verminderen

Voorbeeld:

Mogelijk kan de lawaaiige machine in zijn geheel buiten werking worden gesteld, een machine worden aangekocht met een veel lager geluidsniveau, of kan de machine draaien met lager toerental, of worden ingekapseld, of in andere ruimte worden geplaatst, of het aantal medewerkers in de directe nabijheid worden verminderd, pas als laatste worden gehoorbeschermingsmiddelen verstrekt als het geluidsniveau niet omlaag kan.

Prioriteit	Maatregelen
1	Elimineren aan de bron;
2	Maatregelen aan de bron;
3	Maatregelen direct om de bron;
4	Maatregelen in de omgeving;
5	Organisatorische maatregelen;
6	Verstrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Tabel 3 –Arbeidshygiënische strategie

Stap 4 – Beoordeling van het rapport met plan van aanpak

Zijn alle gegevens juist, heeft u alle vragen beantwoord en heeft u voor alle knelpunten een actie, prioriteit, verantwoordelijke en planning aangegeven, dan is uw RI&E afgerond.

Voor bedrijven met maximaal 25 medewerkers is het laten beoordelen van de RI&E en het plan van aanpak geen plicht meer, zie ook de beschrijving bij ‘Erkenning en toetsing’ op pagina 2.

Let op: bij bedrijven >25 dient de RI&E getoetst te worden door een gecertificeerde kerndeskundige. Bedrijven groter dan 25 medewerkers dienen met een kerndeskundige, zijnde: een bedrijfsarts, hoger veiligheidskundige, een arbeids- en organisatiedeskundige, of een arbeidshygiënist een afspraak te maken om de toetsing van de RI&E uit te voeren en een rondgang op uw bedrijf te plannen.

Een kerndeskundige is werkzaam bij een arbodienst, een adviesbureau of vrij gevestigd zelfstandige. Gezien de aard van de werkzaamheden binnen oud-papierindustrie gaat een lichte voorkeur uit naar toetsing door een hoger veiligheidskundige, daar deze met name is gericht op veiligheidsaspecten.

Kerndeskundigen zijn geregistreerd, voor informatie kunt u raadplegen:

- www.bcd.nl (Arbeids- en organisatiedeskundigen)
- www.hobéon.nl (arbeidshygiënist, hoger veiligheidskundigen en arbeids- en organisatiedeskundigen gecertificeerd door Hobéon)
- www.certcheck.nl (hoger veiligheidskundigen gecertificeerd door DNV. U moet hier eerst een account aanmaken, vervolgens kunt u inloggen en het register raadplegen)
- www.ribiz.nl (bedrijfsartsen)

Let op: de RIE mag alleen getoetst worden door een gecertificeerde kerndeskundige.

De kerndeskundige neemt met u uw RI&E inclusief het plan van aanpak door. Hij zal tevens nagaan of er belangrijke risicovolle zaken over het hoofd zijn gezien.

Van de kerndeskundige ontvangt u een brief met daarin zijn beoordeling van de RI&E en zijn advies. Het betreft nimmer een goed- of afkeur, dit daar er door de wetgever alleen globale eisen zijn gesteld waaraan een RI&E moet voldoen.

Deze eisen zijn verwoord in artikel 5 van de Arbeidsomstandigheden wet.

Aan welke eisen moet een ingevulde RI&E voldoen?

Volgens [artikel 5](#) van de Arbeidsomstandighedenwet moet een RI&E in ieder geval aan de volgende eisen voldoen:

1. de RI&E moet compleet zijn (voorkom dat bijvoorbeeld werkzaamheden, afdelingen, functies, groepen of individuele werknemers over het hoofd worden gezien);
2. de RI&E moet betrouwbaar zijn (dus de situatie eerlijk weergeven);
3. de RI&E moet actueel zijn (de huidige stand van zaken weerspiegelen) en, zodra de situatie daartoe aanleiding geeft, worden geactualiseerd;

4. de RI&E moet op schrift staan; een afschrift moet op verzoek aan de personeelsvertegenwoordiging (bijv. de Ondernemingsraad, OR) worden overhandigd; de RI&E moet door elke werknemer kunnen worden ingezien.

Op verzoek van de inspectie SZW (voorheen: Arbeidsinspectie) dient de RI&E, het plan van aanpak en (indien van toepassing) de toetsing door de gecertificeerde deskundige te worden getoond.

III - Bedrijfsgegevens

NAW-gegevens		
Naam bedrijf		
Straat <i>(alle adressen waarop de RI&E betrekking heeft)</i>		
Huisnummer		
Postcode en plaats		
Telefoon		
Fax		
Aantal vestigingen		
Totaal aantal medewerkers		
Werktijd (van – tot)		
Contactpersoon bedrijf verantwoordelijk voor veiligheid en gezondheid		
Voornaam		
Achternaam		
E-mailadres		
Preventiemedewerker arbo		
Naam preventiemedewerker arbo		
Bedrijfsgegevens		
KVK-nummer		
Certificering (opsommen)		
CAO		
Verzuimgegevens		
Verzuimpercentage afgelopen jaar (%)		
Verzuimfrequentie afgelopen jaar		
Arbodienst voor verzuimbegeleiding (naam)		
Ongevallen afgelopen drie jaar		
Datum	Korte omschrijving ongeval	Verzuimduur (dagen)

Medewerkers die gerekend worden tot bijzondere/kwetsbare (beroeps)groepen:	Aantal
Stagiaires	
Thuiswerkers (productie of telewerken)	
Vrijwilligers	
ZZP'ers	
Jeugdigen, jonger zijn dan 18 jaar	
Kinderen, jonger dan 16 jaar	
Ouderen, ouder dan 55 jaar	
Uitzendkrachten	
Zwangere vrouwen	
Medewerkers welke de Nederlandse taal niet beheersen	
Medewerkers welke werken met gevaarlijke stoffen	
Medewerkers van derden	
Medewerkers die alleen werken	
(gedeeltelijke) Arbeidsgehandicapte medewerkers	
Het bedrijf kent de volgende functies:	Aantal
Directeur	
Bedrijfsleider	
QHSE / KAM medewerker	
Administratief medewerker / kantoorpersoneel	
Werfbaas	
Weegbrug medewerker	
Werkvoorbereider	
Machinist mobiele kraan	
Machinist Shovel-, heftruckchauffeur	
Vrachtwagenchauffeur	
Productiemedewerker	
Sorteerder / werfmedewerker	
Onderhoudsmonteur	
BHV-organisatie	
Aantal opgeleide BHV-ers?	
Op iedere vestiging alle werkuren, ook bij verschoven uren / zaterdag opening en vakantieperiodes minimaal 1 BHV-er aanwezig?	
De BHV-ers volgen de periodiek voorgeschreven BHV-herhalingscursus?	
RI&E	
RI&E opgesteld door (naam)	
Datum laatste wijziging RI&E (datum)	

1. Arbobeleid

De mate waarin een beleidsaspect binnen de organisatie is ingevuld dient volgens onderstaande indeling te worden aangeduid.

Beleidsaspect	Omschrijving
---	Niet van toepassing
0	Ontbreekt
1	In opzet aanwezig
2	Begin van ontwikkeling/ uitvoering
3	Goed uitgewerkt, functioneert

Tabel 4 – Waardering beleidsaspecten

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
Algemeen			
1.1	<p>Een Arbobeleid is aanwezig.</p> <p><i>Het bedrijf dient het Arbobeleid schriftelijk vast te leggen, het bevat veelal een algemeen doel waarin ongevallen en werkgerelateerd verzuim wordt voorkomen, zo laag mogelijk gehouden en specifieke doelen waarin het bedrijf per jaar aangeeft wat ze wil aanpakken. Besteed aandacht aan onderwerpen als roken, seksuele intimidatie, agressie en geweld en discriminatie en het gebruik van alcohol, drugs en medicijnen. Een goed arbobeleid is alleen mogelijk indien tijd, geld en hulpmiddelen beschikbaar worden gesteld. Het arbobeleid moet bekend gemaakt zijn binnen het bedrijf. Check of het een dynamisch plan, met een samenhang is tussen het arbobeleid en het ondernemingsbeleid.</i></p>		
1.2	<p>Jaarlijks wordt het plan van aanpak geëvalueerd en geactualiseerd.</p> <p><i>Naar aanleiding van de risico-inventarisatie en – evaluatie dient een plan van aanpak te worden opgesteld. Het plan van aanpak dient jaarlijks te worden herzien en geüpdatet.</i></p>		
1.3	<p>Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld.</p> <p><i>Verdeling en vastlegging van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten aanzien van arbeidsomstandigheden, verzuim, toezicht op veilig en gezond werken, gedrag, verzuimregistratie, bedrijfshulpverlening en voorlichting aan medewerkers.</i></p>		
1.4	<p>Ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging is binnen het bedrijf aanwezig/aangesteld.</p> <p><i>Een ondernemingsraad is verplicht bij meer dan 50 werknemers. Bedrijven van 10 tot 50 medewerkers dienen een personeelsvertegenwoordiging in te stellen mits de meerderheid van het personeel dit wenst.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.5	<p>Er is een interne medewerker aangesteld als preventiemedewerker.</p> <p><i>De preventiemedewerker is een medewerker uit het eigen bedrijf die de werkgever bijstaat bij de dagelijkse zorg voor de veiligheid en gezondheid. In bedrijven tot 25 werknemers mag de werkgever deze taken op zich nemen.</i></p> <p><i>De taken van de preventiemedewerker dienen afgestemd te worden op de aard en de risico's van het bedrijf, zoals die ook in de risico- inventarisatie en – evaluatie genoemd zijn, ook het aantal preventiemedewerkers dient uit de RI&E te blijken. De taken mogen namelijk over meerdere werknemers verdeeld zijn.</i></p> <p><i>De wettelijke taken van de preventiemedewerker zijn minimaal:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Het ondersteunen van de werkgever om optimale arbeidsomstandigheden te realiseren. Dit gebeurt o.a. via medewerking aan de RI&E en het plan van aanpak.</i> <i>2. Het adviseren en nauw samenwerken met arbodeskundigen, OR en bedrijfsarts of arbodienst.</i> <i>3. Het (mede) uitvoeren van arbomaatregelen. Bijvoorbeeld assisteren bij voorlichting en instructie.</i> 		
1.6	<p>De preventiemedewerker is op de hoogte van de risicovelden binnen de bedrijfstak.</p> <p><i>Ruime kennis van het bedrijf, de processen en gevaren.</i></p>		
1.7	<p>Medewerkers met risicovolle taken zijn daarvoor opgeleid/getraind.</p> <p><i>Werken met o.a. balenpers, werken met een vorkheftruck/reachtruck, werken met een hoogwerker/schaarlift, werken met een verreiker, werken met mobiele kraan op rupsen/ruwterreinkraan / wegterreinkraan, grondverzetmachine met hijsfunctie, autolaadkraan, snelopbouwkraan tot 10 m, torenkraan, steigerbouwer/-controleur, hoge druk operator, drukvacuüm operator, werken met persoonlijke valbescherming, brandwacht, blussen met kleine blusmiddelen, werken met flenzen, aanslaan en uitwijzen van lasten, meten en detecteren van gevaarlijke stoffen, werken met onafhankelijke ademhalingsbescherming, veiligheidswacht besloten ruimte, werken met rolbrug.</i></p>		
1.8	<p>Ziekteverzuimbeleid</p> <p><i>De organisatie dient haar ziekteverzuimbeleid te formuleren.</i></p>		
1.9	<p>Rookverbod</p> <p><i>Rookverbod conform wetgeving is duidelijk en bekend gemaakt / aangeduid en wordt nageleefd.</i></p>		
1.10	<p>Beleid ongewenste omgangsvormen</p> <p><i>De organisatie dient het beleid ten aanzien van (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten, (verbale) agressie en verbaal, psychisch en fysiek geweld te formuleren.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.11	<p>Het bedrijf betreft deskundige ondersteuning op het gebied van verzuimbegeleiding.</p> <p><i>Mogelijkheden zijn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Contracten met een bedrijfsarts en gecertificeerde Arbo deskundigen, in afstemming met de OR ("Maatwerkregeling")</i> 2. <i>Een contract met een gecertificeerde arbodienst, dat alle preventieactiviteiten omvat. ("Vangnetregeling")</i> 		
1.12	<p>Werknemers hebben rechtstreekse toegang tot deskundigen</p> <p><i>Werknemers hebben rechtstreeks en desgewenst anoniem toegang tot de bedrijfsarts en tot deskundigen binnen het eigen bedrijf.</i></p>		
1.13	<p>Ziekteverzuim wordt geregistreerd.</p> <p><i>Al het ziekteverzuim dient te worden geregistreerd.</i></p>		
1.14	<p>Er is een analyse uitgevoerd op het verzuim.</p> <p><i>Periodiek dient het ziekteverzuim te worden geanalyseerd. Het ziekteverzuimregistratiesysteem kan bijvoorbeeld de volgende gegevens bevatten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– het ziekteverzuimpercentage per medewerker, per afdeling in een bepaalde periode;</i> <i>– de gemiddelde ziekteverzuimduur in dagen per medewerker en per afdeling in een bepaalde periode;</i> <i>– de ziekmeldingsfrequentie per medewerker en per afdeling in een bepaalde periode;</i> <i>– een indeling van het ziekteverzuim per afdeling op grond van leeftijd, geslacht, functie, etc.;</i> <i>– soort ziekteverzuim zoals arbeidsgerelateerd of niet arbeidsgerelateerd;</i> <i>– een indeling in kort, middellang en langdurig verzuim.</i> <p><i>Op basis van (o.a.) deze analyse wordt het ziekteverzuimbeleid geëvalueerd en bijgesteld.</i></p> 		
1.15	<p>In geval van arbeidsgerelateerd verzuim zijn/worden maatregelen getroffen.</p>		
1.16	<p>Ziekteverzuimreglement is opgesteld en bekend</p> <p><i>Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over ziekmelding en over begeleiding van zieke werknemers. Deze afspraken zijn vastgelegd en zijn bekend bij werknemers en leidinggevenden.</i></p>		
1.17	<p>Het bedrijf houdt contact met zieke werknemers</p> <p><i>Er zijn in-/externe afspraken gemaakt voor wat betreft het contact houden met zieke werknemers.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.18	<p>Een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek wordt aangeboden als daar aanleiding toe is.</p> <p><i>Een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) is bedoeld om na te gaan of risicovolle omstandigheden in het werk, ondanks de genomen maatregelen toch nog tot gezondheidseffecten leiden. Dit moet worden aangeboden als daar aanleiding toe is door de aanwezigheid van dergelijk risicovol werk. Soms is het expliciet verplicht. Bijvoorbeeld bij blootstelling aan lawaai, bij beeldschermwerk en bij het werken met bepaalde gevaarlijke stoffen (o.a. lood).</i></p> <p><i>Het staat het bedrijf vrij om naast het PAGO ander preventief medisch onderzoek aan te bieden, dat niet direct aan de arbeidsrisico's gerelateerd is. Voorbeelden zijn meting van bloeddruk, gewicht of cholesterol.</i></p>		
1.19	<p>Een vertrouwenspersoon is aangesteld en bekend</p> <p><i>Er is in-/extern een vertrouwenspersoon aangesteld. De vertrouwenspersoon kan een interne werknemer zijn of bijvoorbeeld een functionaris van een Arbodienst. Medewerkers zijn op de hoogte gebracht van de vertrouwenspersoon (naam) en hoe contact kan worden opgenomen.</i></p> <p><i>Werknemers kunnen contact opnemen met een vertrouwenspersoon om zaken in vertrouwen te kunnen bespreken, bijvoorbeeld in het geval er sprake is van op hun werk geconfronteerd worden met ongewenst gedrag (zie 1.9) of privé / persoonlijke aangelegenheden welke in vertrouwen moeten worden besproken.</i></p>		
1.20	<p>Ongevallen worden geregistreerd en zo nodig gemeld..</p> <p><i>De werkgever is verplicht alle ongevallen te registreren waarbij sprake is van verzuim van drie dagen of meer.</i></p> <p><i>Daarnaast moeten ongevallen worden geregistreerd en gemeld aan de Inspectie SZW als er sprake is van:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ziekenhuisopname (ook dagopname) 2. blijvend letsel 3. dodelijke afloop. <p><i>Het advies is (uiteraard) om ook alle overige ongevallen en alle bijna-ongevallen te registreren. Door adequaat te reageren op bijna-ongevallen kunnen ernstiger incidenten voorkomen worden.</i></p>		
1.21	<p>De werkgever geeft voorlichting en houdt toezicht</p> <p><i>In de Arbowet is opgenomen dat de werknemers zich verantwoord dienen te gedragen ten aanzien van veilig en gezond werken. De werkgever is verplicht toezicht te houden op naleving van de veiligheidsregels. De werkgever is eveneens verplicht zo vaak als nodig voorlichting en onderricht te geven over de werkgebonden risico's.</i></p>		
1.22	<p>Opleidingen</p> <p><i>Medewerkers zijn voldoende opgeleid voor het werk wat zij verrichten.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.23	<p>Bedrijfshulpverleners</p> <p><i>U heeft voldoende medewerkers opgeleid tot bedrijfshulpverlener. De bedrijfshulpverleners beschikken over een zodanige opleiding en uitrusting en zijn zodanig in aantal en zodanig georganiseerd dat zij op ieder moment de wettelijke taken naar behoren kunnen vervullen. Dit zijn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>het verlenen van eerste hulp bij ongevallen</i> 2. <i>Het beperken en bestrijden van brand en de gevolgen daarvan</i> <p><i>Het alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf</i></p>		
1.24	<p>Bedrijfsnoodplan/alarmkaarten zijn aanwezig.</p> <p><i>Een bedrijfsnoodplan moet aanwezig zijn op uw bedrijf en moet minimaal 1x per jaar geoefend worden, dan wel op zijn minst inhoudelijk beoordeeld worden. Het bedrijfsnoodplan beschrijft minimaal hoe de wettelijke taken van de bedrijfshulpverleners georganiseerd zijn. Het is verstandig om het bedrijfsnoodplan ook te gebruiken voor de organisatorische voorbereiding op andere voorzienbare calamiteiten. Bijvoorbeeld: doorstart na brandschade, milieucalamiteiten.</i></p>		
1.25	<p>Derden/medewerkers van derden</p> <p><i>Indien werkzaamheden door derden worden verricht, zijn afdoende maatregelen genomen om deze werkzaamheden veilig en gezond uit te voeren. Het zelfde geldt voor bezoekers van het bedrijf. Deze kennen ook de belangrijkste regels die nodig zijn voor een veilig verblijf.</i></p> <p><i>Maatregelen kunnen zijn: terrein voorschriften / bedrijfsinstructies / poortinstructies. Bedrijven / aannemers kunnen vooraf een veiligheids-/gezondheidsplan opstellen en ter goedkeuring voorleggen. De organisatie kan werken met een werkvergunningssysteem.</i></p>		
1.26	<p>(Arbeids-)gehandicapte medewerkers</p> <p><i>Als er (arbeids-)gehandicapte medewerkers binnen de onderneming werkzaam zijn wordt er rekening gehouden met eventuele extra risico's die deze mensen lopen. Ook zijn de werkzaamheden of de werkplek aangepast als dat nodig is.</i></p>		
1.27	<p>Alleen werken</p> <p><i>Alleen-werkers zijn werknemers die buiten het zicht van collega's of leidinggevende werkzaamheden uitvoeren. Dit kan inhouden dat de medewerker alleen op het bedrijf aanwezig is, maar dit kan ook inhouden dat de medewerker in een aparte ruimte uit het zicht werkt.</i></p> <p><i>Er zijn maatregelen geformuleerd inzake het 'alleen werken'. Relevante aandachtspunten in dit verband zijn een afdoend instructieprogramma, adequate procedure bedrijfshulpverlening (zelfredding), alarmeringssysteem.</i></p> <p><i>Als het alleen werken leidt tot extra risico's moeten die risico's vermeld worden en moeten er passende maatregelen getroffen zijn.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.28	<p>Jeugdigen</p> <p><i>Jeugdigen betreffen 16- en 17-jarigen. Het is verboden jeugdigen risicovolle werkzaamheden te laten verrichten of machines te bedienen. Jeugdigen mogen alleen onder toezicht werken!</i></p> <p><i>Jeugdigen doen dus geen risicovol werk en werken alleen onder toezicht.</i></p> <p><i>Jeugdigen worden verder ingezet conform de wettelijke bepalingen ten aanzien van jeugdigen.</i></p>		
1.29	<p>Zwangere medewerkers</p> <p><i>Als er zwangere medewerkers werkzaam zijn worden de wettelijke bepalingen ten aanzien van zwangerschap en lactatie toegepast. Dit houdt onder andere in dat de werkzaamheden aangepast worden als deze leiden tot risico's voor de zwangere werknemer, het ongeboren kind of de zuigeling.</i></p>		
1.30	<p>Uitzendkrachten/stagiaires/ZZP'ers</p> <p><i>Regels, instructies en maatregelen moeten zijn bepaald om uitzendkrachten, stagiaires/ZZP'ers de werkzaamheden op veilige wijze uit te kunnen laten voeren. Uitzendkrachten, stagiaires en ZZP'ers lopen mogelijk extra risico, doordat zij nieuw zijn op de werkplek. Hier moet rekening mee gehouden worden.</i></p>		
1.31	<p>Medewerkers met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal</p> <p><i>Over veiligheid en gezondheid dient in een gemeenschappelijke begrijpelijke taal worden gecommuniceerd. Zo nodig zijn instructies vertaald of zijn andere passende maatregelen genomen om extra risico's voor anderstaligen te voorkomen</i></p>		
1.32	<p>Oudere werknemers</p> <p><i>Er dient een beleid te zijn voor oudere werknemers als deze extra risico's lopen. Dit zijn werknemers boven 55 jaar.</i></p>		
1.33	<p>Medewerkers met risicovolle taken</p> <p><i>Er zijn regels en maatregelen getroffen voor medewerkers die risicovolle taken uitvoeren. Waaronder instructie, opleiding, training. Risicovolle taken zijn bijvoorbeeld: het werken op hoogte of het werken met gevaarlijke machines.</i></p>		
1.34	<p>Medewerkers die werken met gevaarlijke stoffen kennen de risico's en kunnen hun werk veilig en gezond uitvoeren</p> <p><i>Gevaarlijke stoffen zijn alle stoffen met een gevaarssymbool op het etiket, evenals stoffen die kunnen ontstaan in een proces, bijvoorbeeld (las)rook.</i></p> <p><i>De risico's door blootstelling aan gevaarlijke stoffen zijn beoordeeld. Op basis daarvan zijn regels opgesteld en maatregelen getroffen. De werknemers zijn voorgelicht over de risico's en er wordt toezicht gehouden op naleving van de regels.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 4)	Bevindingen/te nemen maatregelen
1.35	<p>Vrijwilligers</p> <p><i>De vrijwilligers (zoals hulp bij inzameling van oud papier) dienen schriftelijke(veiligheids-) instructies te hebben ontvangen. Ook aan vrijwilligers worden door het bedrijf de noodzakelijke werkkleding en/of persoonlijke beschermingsmiddelen verstrekt.</i></p>		
1.36	<p>Persoonlijke beschermingsmiddelen, kleding en schoeisel</p> <p><i>Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kleding en schoeisel worden gratis verstrekt aan eigen personeel, inleenkrachten en vrijwilligers.</i></p> <p><i>De PBM, kleding en schoeisel worden, waar nodig, verplicht gedragen en hier wordt adequaat toezicht op gehouden. Persoonlijke beschermingsmiddelen, kleding en schoeisel worden regelmatig gecontroleerd en goed onderhouden.</i></p> <p><i>Persoonlijke beschermingsmiddelen, kleding en schoeisel worden vervangen als ze versleten zijn of defecten vertonen.</i></p> <p><i>Bij de keuze van de PBM, kleding en schoeisel is er rekening mee gehouden dat deze zaken niet versterkend werken op andere risico's. (Bijvoorbeeld dat door gehoorbescherming de noodzakelijke waarschuwingssignalen niet gehoord worden.)</i></p> <p><i>Het is aantoonbaar dat de gebruikte PBM voldoende effectief zijn voor het gevaar waartegen ze bescherming moeten bieden. (Voorbeeld: gehoorbescherming biedt aantoonbaar voldoende geluidsreductie voor de hoeveelheid lawaai die aanwezig is op de werkplek.)</i></p>		
1.36	<p>Door u of anderen (leidinggevenden) wordt toegezien op veilig werken.</p> <p><i>Toezicht op veilig werken moet zijn toegewezen aan leidinggevenden. Dit is opgenomen in de functiebeschrijving.</i></p> <p><i>Het is te overwegen een sanctiebeleid op te stellen voor het zich niet houden aan veiligheidsregels of het niet gebruiken van voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen.</i></p>		

Algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen betreft de gehele inrichting, van terreinen, gebouwen, kantoor, installaties e.d. Het eerste deel wordt bepaald aan de hand van de onderstaande waarderingstabel.

Beleidsaspect	Omschrijving
---	Niet van toepassing
0	Voldoet niet
1	Voldoet grotendeels
2	Voldoet

Tabel 5 – Waardering algemene voorzieningen

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 5)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.1	<p>Ruimtelijke afmetingen kantoren</p> <p><i>Afmetingen kantoren zijn voldoende ruim voor het aantal (gelijktijdig aanwezige) medewerkers. Richtlijn: minimaal 4 m² per werkplek, plus de benodigde ruimte voor bureaus, kasten, toegangsdeur, printers et cetera.</i></p>		
2.2	<p>Opstelling bureaus / meubilair</p> <p><i>Bureaus zijn voldoende ruim (minimaal 120 x 80 cm), waarbij rekening wordt gehouden met de te verrichten werkzaamheden. Het bureau is in hoogte verstelbaar, of er zijn hulpmiddelen beschikbaar om de werkhoogte af te stemmen op de individuele werknemer.</i></p> <p><i>Bureaus zijn in goede staat en in hoogte en diepte verstelbaar.</i></p>		
2.3	<p>Kantine</p> <p><i>Er is een plek aanwezig waar werknemers ontspannen kunnen eten. Bijvoorbeeld een kantine. Deze ontspanningsruimte is groot genoeg voor het aantal werknemers dat er gebruik van moet maken. De kantine is gescheiden van was- en kleedruimtes.</i></p>		
2.4	<p>Kleedruimtes</p> <p><i>Bij vuil werk, of als werknemers zich op het bedrijf omkleden, zijn was- en kleedruimtes aanwezig. Deze zijn naar seksen gescheiden.</i></p>		
2.5	<p>Klimaat binnen</p> <p><i>Klimaat is binnen de werkruimten voldoende regelbaar. Tocht wordt voorkomen, verwaaien van stof wordt voorkomen, (stof-)filters worden voldoende vaak vervangen. De ventilatie is voldoende (richtlijn: minimaal 30 m³ /uur per persoon).</i></p>		
2.6	<p>Klimaat buiten</p> <p><i>Medewerkers werkzaam in de buitenlucht hebben geschikte kleding ontvangen, afgestemd op de weertypen.</i></p>		
2.7	<p>Sanitaire voorzieningen zijn in voldoende mate aanwezig.</p> <p><i>In de nabijheid van de werkruimten zijn voldoende toiletten aanwezig. Deze zijn naar seksen gescheiden.</i></p>		

Nr.	Onderwerp	Mate (tabel 5)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.8	Hygiëne <i>Gebouwen, kantoren, sanitaire voorzieningen, machines, loodsen, productiehallen en bedieningsruimten worden regelmatig schoongemaakt.</i>		
2.9	De beeldschermwerkplekken zijn ingericht conform de richtlijnen. <i>De belangrijkste eisen:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Beeldscherm en toetsenbord mogen niet aan elkaar vastzitten (dus bij laptops een los toetsenbord).</i> - <i>Stoel en tafel zijn in hoogte verstelbaar.</i> - <i>De verlichting op de werkplek zorgt voor een beheerst contrast tussen beeldscherm en omgeving.</i> - <i>Werknemers kunnen gebruik maken van hulpmiddelen wanneer dit nodig is.</i> - <i>Beeldschermwerk wordt voldoende afgewisseld met andersoortig werk.</i> <i>Bij voorkeur niet langer dan 2 uur onafgebroken intensief computerwerk..</i> - <i>Werknemers die een leesbril nodig hebben en beeldschermwerk verrichten hebben recht op vergoeding door de werkgever.</i> <i>De risico's van beeldschermwerk zijn specifiek beoordeeld.</i>		

Algemene voorzieningen betreft de gehele inrichting, van terreinen, gebouwen, kantoor, installaties e.d. Het tweede deel wordt bepaald aan de hand van de berekeningsformule aan de hand van de inschattingen uit tabel 1.

Nr.	Onderwerp	Risico (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
Kantoor / terrein / loodsen / werkplaatsen				
2.10	Onderhoud gebouwen <i>Trappen, opstappen, leuning en bordessen, beweegbare hekken en deuren, vloeren verkeren in een goede staat van onderhoud en zijn veilig uitgevoerd.</i>	.. x .. x .. =		
2.11	Vallen en uitglijden <i>Reling, vloeren, opstappen, drempels veroorzaken geen valkgevaar of kans op uitglijden.</i> <i>Vloeren zijn dus voldoende egaal en stroef en vrij van rondslingerende kabels of andere objecten.</i>	.. x .. x .. =		
2.12	Verlichting/daglichttoetreding <i>Werkplekken / hallen zijn voldoende en doelmatig verlicht door daglicht en/of kunstlicht. Daglichttoetreding is niet verplicht maar zeer wenselijk.</i> <i>Denk binnen de oud papier industrie ook met name aan sorteerbanden / sorteerruimten.</i>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.13	<p>Het terrein is voldoende verlicht</p> <p><i>Waar van toepassing is oriëntatie- en werk-verlichting aangebracht, zodanig dat er geen risico's voor de werknemer zijn als gevolg van onvoldoende zicht of zichtbaarheid.</i></p>	.. X .. X .. =		
2.14	<p>Vluchtwegen</p> <p><i>Het gebouw, de gebouwen, ruimtes, inclusief kantoren / werkplekken / kantines op verdiepingen hebben geschikte voldoende en duidelijk zichtbare vluchtwegen.</i></p> <p><i>Vluchtwegen en deuren zijn vrij van obstakels.</i></p> <p><i>Vluchtwegen zijn zodanig gesitueerd dat het personeel snel het pand kan verlaten en het pand goed bereikbaar is voor hulpdiensten.</i></p>	.. X .. X .. =		
2.15	<p>Printers en kopieermachines</p> <p><i>Printers staan indien nodig in een aparte ruimte.</i></p> <p><i>Vuistregels:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Laagvolume printer (<5.000 prints/maand) mag op de werkplek</i> - <i>Middenvolume printer (5.000 – 50.000 prints/maand): niet op de werkplek, maar in een aparte ruimte of op de gang.</i> - <i>Hoogvolume printer (>50.000 prints/maand): in een aparte reproductieruimte met bronafzuiging</i> 	.. X .. X .. =		
2.16	<p>Terreinregels</p> <p><i>Er is een instructie aanwezig voor het betreden van het (eigen) terrein (of bij derden), met aandacht voor verkeersregels, persoonlijke beschermingsmiddelen en ontruiming bij calamiteiten.</i></p>	.. X .. X .. =		
2.17	<p>Keerwanden / bunkers</p> <p><i>De keerwanden / papierbunkers zijn niet beschadigd en berekend op het kerend vermogen, vergrendelingen zijn deugdelijk.</i></p> <p><i>Keerwanden zijn bijvoorbeeld constructies van betonnen elementen die langs / op elkaar geplaatst worden waardoor een betonnen muur ontstaat met een groot draagvermogen. Keerwanden worden gebruikt om (bulk-)vakken te maken om papier of andere materialen op te slaan.</i></p>	.. X .. X .. =		

Nr.	Onderwerp	Risiko (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.18	<p>Stapelen van balen</p> <p><i>Balen zijn/worden deugdelijk gestapeld. Locatie/stapelhoogte leveren geen gevaar op tijdens opslag en/of transport en/of handeling. Medewerkers zijn geïnstrueerd inzake werkwijze met betrekking tot stapelen van balen.</i></p>	.. x .. x .. =		
2.19	<p>Aanrijdingsgevaar</p> <p><i>Er zijn waar nodig maatregelen genomen om het aanrijdingsgevaar van personen te beperken. De loodsen en terreinen zijn zo ingericht dat er een duidelijk herkenbare scheiding is tussen loop- en rijpaden. De loop en rijpaden zijn voldoende breed en er is een intern verkeersplan opgesteld.</i></p>	.. X .. X .. =		
2.20	<p>Werken op hoogte/klimmateriaal</p> <p><i>Bij werk waarbij valgevaar bestaat is zo mogelijk een veilige steiger, stelling, bordes of werkvloer aangebracht, of is het gevaar tegengegaan met doelmatige hekwerken, leuningen of andere dergelijke voorzieningen. Is het niet mogelijk deze voorzieningen aan te brengen, dan worden persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt, zoals veiligheidsgordels met vanglijnen.</i></p> <p><i>Er is in ieder geval sprake van valgevaar bij aanwezigheid van risicoverhogende omstandigheden, openingen in vloeren, of als het gevaar bestaat om 2,5 meter of meer te vallen.</i></p> <p><i>Ladders worden alleen gebruikt als het gebruik van andere, veiliger arbeidsmiddelen zoals een hoogwerker of steiger niet gerechtvaardigd is vanwege de korte gebruiksduur of de bestaande kenmerken van de werklocatie.</i></p> <p><i>Valgevaar dient altijd – bij elke hoogte – in een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) te worden meegenomen als een potentieel risico. Denk ook aan het klimmen op containers.</i></p>	.. X .. X .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.21	<p>Werken in besloten ruimte</p> <p><i>Een besloten ruimte is een gesloten of deels open omgeving met al dan niet vernauwde toegang, die niet ontworpen is voor het verblijf van personen (bij oudpapier bedrijven is dit in ieder geval de kruipruimte onder de weegbrug en balenpers(kamer).</i></p> <p><i>Voor besloten ruimten geldt minimaal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze zijn herkenbaar (gemarkeerd) als besloten ruimte. - Ze zijn alleen toegankelijk voor specifiek bevoegde personen. - Bij gevaar voor verstikking of bedwelming wordt vooraf een gasmeting verricht. - Zo nodig wordt er elektrisch gereedschap met een veilige spanning gebruikt. - Zo nodig wordt een tweede persoon als mangatwacht ingezet. - Er zijn hulpmiddelen en opgeleide BHV-ers aanwezig voor redding uit besloten ruimten. <p><i>De risico's van besloten ruimten zijn aantoonbaar geïnventariseerd en op basis daarvan zijn maatregelen getroffen.</i></p>	.. x .. x .. =		
2.22	<p>Reinigen met vloeistoffen onder hoge druk (hoge druk reiniger)</p> <p><i>Hoge druk is vanaf een werkdruk van 100 bar of 5.000 liter per minuut (bv. 90 bar x 60 liter/minuut. Medewerkers dienen aantoonbaar te zijn geïnstrueerd.</i></p> <p><i>Bij industriële hogedrukreiniging (>250 bar pompdruk) is aanvullende opleiding vereist.</i></p>	.. x .. x .. =		
2.23	<p>Stellingen</p> <p><i>Indien stellingen hoger zijn dan 2 meter en de verhouding hoogte / diepte meer dan 4 op 1 bedraagt, moeten de stellingen aan het gebouw zijn verankerd. (Magazijn-)stellingen en andere dragende constructies zijn voorzien van deugdelijke aanrijdbeveiligingen. Op de stelling is de maximale draaglast aangegeven. Stellingen worden jaarlijks gekeurd.</i></p>	.. x .. x .. =		
2.24	<p>Blusmiddelen en EHBO-middelen zijn aanwezig.</p> <p><i>Verbandtrommel, oogdouche, branddeken, et cetera</i></p> <p><i>Bij < 25 medewerkers kan worden volstaan met een verbandtrommel type A, bij meer dan 25 medewerkers dient een type B aanwezig te zijn.</i></p>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
2.25	<p>Pictogrammen / gevaarsaanduidingen</p> <p><i>Op het terrein zijn gevaren en veiligheids- en gezondheidsinstructies daar waar van toepassing aangebracht in de vorm van pictogrammen en / of begrijpelijke en leesbare teksten</i></p>	.. x .. x .. =		
2.26	<p>Werken langs de weg</p> <p><i>Chauffeurs en medewerkers op de pers/kraakwagen (inzamelaars) werken langs de weg en dienen om zichtbaarheid te vergroten te worden voorzien van retroreflecterende kleding Dit geldt ook voor chauffeurs van container auto's met haakarm, ketting-, kabel- of portaalarm systemen. Kans op aanrijding is ook aanwezig bij het overzetten van containerbakken, afnetten of afzeilen van containerbakken (langs de weg).</i></p>	.. x .. x .. =		

3. Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen kunnen directe risico's opleveren zoals brand, maar ook op termijn wanneer de huid veelvuldig in aanraking komt met gevaarlijke stoffen en deze in het bloed wordt opgenomen of bij inademing van stof en dampen.

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
3.1	<p>Inventarisatie gevaarlijke stoffen</p> <p><i>Er is in het bedrijf een inventarisatie gemaakt van alle gevaarlijke stoffen en materialen waarmee wordt gewerkt . . Dit is een verdiepend onderzoek.</i></p> <p><i>Onderdeel van deze inventarisatie is een beoordeling van de blootstelling aan de gevaarlijke stoffen.</i></p> <p><i>De blootstelling is beoordeeld en wordt getoetst tegen de wettelijke grenswaarde of een gezondheidskundig onderbouwde bedrijfsnorm.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.2	<p>Instructie en voorlichting medewerkers</p> <p><i>Medewerkers hebben adequate training en of voorlichting gehad ten aanzien van omgaan met gevaarlijke stoffen.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.3	<p>Productveiligheidsbladen</p> <p><i>De van toepassing zijnde productinformatiebladen van de fabrikant/leverancier zijn allen op locatie aanwezig.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.4	<p>Opslag van gevaarlijke stoffen</p> <p><i>De opslag van gevaarlijke stoffen (olie, dieselolie, ontvetters, verf, oplosmiddelen, etc.) voldoet aan de eisen (omgevingsvergunning, PGS, WABO, activiteitenbesluit)</i></p>	.. X .. X .. =		
3.5	<p>Gasflessenopslag</p> <p><i>De gasflessen zijn opgeslagen conform de richtlijnen. Volle en lege gasflessen moeten gescheiden worden opgeslagen. Om beschadiging van gasflessen door omvallen te voorkomen, moeten zij worden vastgezet met kettingen of beugels in rekken of tegen een muur.</i></p>	.. X .. X .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
3.6	<p>Acculaadruimte</p> <p><i>De acculaadruimte moet voldoen aan de richtlijnen. Bij acculaadruimten zijn explosiegevaar en in aanraking komen met accuzuur de belangrijkste risico's. Aandachtspunten in dit verband zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>voldoende ventilatie en vrij luchtvolume (te berekenen met NPR 3299)</i> - <i>acculaadruimten voorzien van een vloeistofkerende vloer</i> - <i>laadapparatuur beschermen tegen aanrijden</i> - <i>geen elektrische apparatuur binnen een gebied van 0,5 meter boven de te laden batterij, i.v.m. explosiegevaar.</i> - <i>bij werken met vloeistoffen zorgen voor persoonlijke beschermingsmiddelen en oogspoelvoorzieningen.</i> - <i>Als er zwavelzuur bijgevoerd wordt, is ook een nooddouche aanwezig.</i> - 	.. X .. X .. =		
3.7	<p>Dieselmotoren emissie (DME)</p> <p><i>Uitlaatgassen afkomstig van dieselmotoren (DME) worden aangemerkt als kankerverwekkende stoffen. Voertuigen met een dieselmotor mogen niet in pandig rijden zonder extra maatregelen, zoals een roetfilter of directe afzuiging van de uitlaatgassen.</i></p> <p><i>Toepassen van elektrisch aangedreven heftrucks of heftrucks op LPG is wettelijk verplicht voor heftrucks < 4 ton die in pandig worden gebruikt. Er rijden in pandig geen door diesel aangedreven voertuigen/machines. Diesel aangedreven voertuigen zijn voorzien van adequaat roetfilter. Er vindt adequaat onderhoud aan de (diesel-)motoren plaats. De motoren draaien zo min mogelijk stationair. Er is sprake van voldoende natuurlijke ventilatie. Er is afdoende voorlichting verstrekt aan de betrokken medewerkers.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.8	<p>Blootstelling aan stof en uitlaatgassen</p> <p><i>Er zijn metingen uitgevoerd in de productiehallen / loodsen naar de aanwezige concentraties dieselmotorenemissies, fijn papierstof en eventueel CO en NOx bij gebruik van LPG heftrucks.</i></p>	.. X .. X .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
3.9	<p>(fijn-)Stof / papierstof</p> <p><i>Beheersmaatregelen zijn: De werkvloer wordt schoongehouden, zodat opdwareland stof wordt voorkomen. Bij intern transport wordt de snelheidslimiet niet overschreden. Het terrein wordt zoveel mogelijk stofvrij gehouden door het regelmatig te vegen en in droge perioden te bevochtigen. Afzuiging toepassen op de transportbanden, snijmachines, papiervernietiger en balenpers, papier bevochtigen.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.10	<p>Biologische agentia</p> <p><i>Biologische agentia komt voor bij werken aan vervuild materiaal, vervuild met schimmels, gisten of bacteriën. Dit komt onder meer voor bij materiaal uit huisvuil en materiaal afkomstig van levensmiddelen fabrieken. Ook in nat organisch materiaal, waaronder papier, kunnen micro-organismen gaan groeien. In dergelijke gevallen zijn de werknemers voorgelicht en zijn beschermende kleding (bedekte armen) en handschoenen verstrekt.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.11	<p>Legionella</p> <p><i>Er dient een onderzoek naar de mogelijkheid van legionella te zijn uitgevoerd. Op basis van dat onderzoek zijn zo nodig maatregelen getroffen.</i></p> <p><i>Aandachtspunten zijn: stilstaand water in (brand)slangen of weinig gebruikte leidingen, watersproeisystemen voor terreinen en weinig gebruikte douches. Dit wordt vooral een risico bij een watertemperatuur van 25 tot 55 graden.</i></p>	.. X .. X .. =		
3.12	<p>Asbest</p> <p><i>Het is bekend of er in de bedrijfspanden asbest is verwerkt. Is er asbest aanwezig, dan zijn de locaties daarvan bekend evenals de risico's'.</i></p>	.. X .. X .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
3.13	<p>Explosiegevaar / ATEX</p> <p><i>De explosierisico's zijn beoordeeld door een deskundige. Een gevarenczone is vastgesteld en in die gevarenczones zijn maatregelen getroffen om een explosie te voorkomen. Dit is beschreven in een explosie veiligheidsdocument.</i></p> <p><u>Toelichting:</u> <i>ATEX staat voor de Franse benaming ATmosphères EXplosibles en wordt gebruikt voor twee Europese richtlijnen op het gebied van explosiegevaar. Dit zijn de zogenaamde ATEX 153 en ATEX 114 richtlijn. Een belangrijke verplichting vanuit de ATEX 153 richtlijn is het maken van een explosie veiligheidsdocument (EVD). In Nederland is deze verplichting opgenomen in het Arbobesluit artikel 3.5a tot en met 3.5f. Dit is in feite een aanvullende risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) voor explosiegevaar.</i></p> <p><i>In het explosie veiligheidsdocument wordt onder andere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>het risico's van explosie beoordeeld</i> - <i>bepaald welke gevarenczones er gelden (volgens NPR 7910)</i> - <i>gecontroleerd of binnen de gevarenczones alle apparatuur voldoet aan de vereisten vanuit Richtlijn ATEX 114. Met andere woorden: er wordt nagegaan of er geen ontstekingsbronnen zijn.</i> <p><i>De risicobeoordeling en gevarenczone-indeling kunnen forse implicaties hebben voor de bedrijfsvoering. Het opstellen van een explosie veiligheidsdocument is daarom werk voor een deskundige. Dit is dan ook een verdiepend onderzoek, dat buiten deze branche-RIE valt en apart getoetst (of uitgevoerd) moet worden door een gecertificeerd kerndeskundige. Uitvoering door een gecertificeerd hoger veiligheidskundige ligt het meest voor de hand.</i></p> <p><i>Deze regels zijn van toepassing bij bepaalde hoeveelheden vanaf bepaalde minimale hoeveelheden brandbare vloeistoffen of gassen of brandbaar stof. Zie hiervoor de tabellen hieronder.</i></p>			

Deeltjesgrootte brandbaar stof	Inwendige apparatuur	Stof in een gebouw
<0,1 mm	0,1 kg	50 kg
Tussen 0,1 en 0,5mm	1 kg	500 kg

Tabel 6 – Grenzen waarboven gevarenczone-indeling verplicht is (brandbaar stof)

	Buitenlucht of 'open gebouw' vlg. NPR §8.2	Gesloten gebouw
<ul style="list-style-type: none"> - Brandbare gassen - Tot vloeistof verdichte brandbare gassen (aërosolen of lpg) - Brandbare vloeistoffen met een vlampunt lager dan 23°C en een beginkookpunt lager dan of gelijk aan 35°C <p>(Bijvoorbeeld propaan, acetyleen, waterstof, vloeibaar aardgas of lpg. Inhoud van (gas)flessen in liters omrekenen naar kilogrammen, op basis van druk en soortelijk gewicht van gas of vloeistof. Doe eventueel navraag bij uw leverancier)</p>	50	5
<p>Brandbare vloeistoffen met een vlampunt lager dan 23°C en een beginkookpunt hoger dan 35°C</p> <p>(Bijvoorbeeld alcohol of benzine)</p>	500	50
<p>Brandbare vloeistoffen met een vlampunt $\geq 23^{\circ}\text{C}$ en $\leq 60^{\circ}\text{C}$ indien zij kunnen vrijkomen met een temperatuur hoger dan die van het vlampunt verminderd met 3°C veiligheidsmarge.</p> <p>Deze categorie omvat ook <u>gasolie</u>, <u>diesel</u> en <u>lichte stookolie</u> met een vlampuntbereik tussen 55°C en 75°C.</p>	5.000	500
<p>Overige brandbare vloeistoffen indien zij kunnen vrijkomen met een temperatuur hoger dan of gelijk aan die van het vlampunt verminderd met 3°C veiligheidsmarge.</p>	5.000	500
<p>De in deze tabel genoemde hoeveelheden gelden ook als zich meer installaties in één ruimte, zoals een gesloten gebouw, bevinden.</p>		

Tabel 7 – Grenzen waarboven gevarenclassificatie-indeling verplicht is (vloeistoffen en gassen)

Opmerking: een aantal situaties valt niet onder de ATEX regelgeving. Niet als gevaarbron worden beschouwd:

- Brandbare gassen of vloeistoffen in gesloten, niet eerder geopende UN-verpakkingen. (UN-verpakkingen zijn de verpakkingen die goedgekeurd zijn voor transport van gevaarlijke stoffen.)
- Brandbare gassen of vloeistoffen in gesloten UN-verpakkingen, die eerder geopend zijn geweest maar bedoeld zijn voor hergebruik. (Bijv. vaten met een gesloten schroefdop, laskarren, gesloten gascilinders of lpg-tanks)
- Gasverbruikinstallaties met een geldige CE-keur die vallen onder het Besluit Gastoestellen en gasleidinginstallaties (NEN 1078), vallen niet onder de ATEX-richtlijn. Wel dienen deze installaties jaarlijks te worden gekeurd door een SCIOS erkend bedrijf.
- Gelaste of anderszins technisch duurzaam lekdichte verbindingen in leidingen, mits deze verbindingen niet blootstaan aan trillingen, schokken of grote temperatuurschommelingen.

4. Straling

Straling wordt onderverdeeld in elektromagnetische straling en deeltjesstraling ('radioactiviteit'). Deeltjesstraling is niet aan de orde binnen deze RI&E.

Elektromagnetische straling wordt in volgorde van frequentie onderverdeeld volgens het elektromagnetisch spectrum in: radiostraling, microgolfstraling, infrarode straling, zichtbaar licht, ultraviolette straling, röntgenstraling en gamma straling. Medewerkers binnen de oud-papierindustrie kunnen worden blootgesteld aan ultraviolette straling.

Gezondheidsrisico's van elektromagnetische straling zijn onder andere: verbranding van huid, schade aan netvlies, (onherstelbare) schade aan gezondheid (o.a. UV en radioactiviteit), straling kan elektronica verstoren zoals bij medewerkers of bezoekers met medische implantaten.

Het doordringingsvermogen van elektromagnetische straling is gevarieerd, de te nemen maatregelen dienen hierop te worden afgestemd, dit op basis van de arbeidshygiënische strategie.

Werkomgevingen zijn op het gebied van straling in 4 categorieën (0, I, II en III) ingedeeld*, waarbij categorie I of hoger risico kan vormen voor personeel of bezoekers met medische implantaten. Voor medewerkers of bezoekers zonder medische implantaten vormt categorie II of hoger een risico.

(* zie www.arbokennisnet.nl – elektromagnetische straling)

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
4.1	<p>Ultraviolette straling (UV-straling)</p> <p><i>Ultraviolette (UV) straling / optische straling komt voor bij elektrische lasprocessen, de hoogste intensiteit bij MIG of TIG lassen. Hierbij kan men worden blootgesteld aan infrarode of ultraviolette straling met als gevolg huidverbranding of lasogen.</i></p> <p><i>Ook bij niet destructief onderzoek van lassen (NDO) en bij werken in zonlicht wordt men blootgesteld aan UV-straling.</i></p> <p><i>Bij lassen wordt adequate oog- en lichaamsbescherming gebruikt. Bij werk in de zon worden werknemers voorgelicht omtrent de risico's en wordt bij voorkeur zonnebrandcrème verstrekt.</i></p>	.. x .. x .. =		
4.2	<p>Elektromagnetische velden</p> <p><i>Spanning op draden veroorzaken een elektrisch veld, als er stroom doorheen loopt ontstaat er ook een magnetisch veld.</i></p> <p><i>Elektromagnetisme ontstaat bij o.a. stroomgeleiders (kabels), dynamo's (generatoren), gelijkrichters en smoorspoelen.</i></p> <p><i>Ook antennes voor bijvoorbeeld mobiele telefonie veroorzaken elektromagnetische velden.</i></p> <p><i>Sterke elektromagnetische velden kunnen schadelijk zijn. Daarom moet bij verdenking daarvan de blootstelling beoordeeld worden. De blootstelling wordt dan getoetst aan de wettelijke grenswaarde.</i></p> <p><i>Plaatsen met sterke elektromagnetische velden (boven de actiewaarde) moeten duidelijk zichtbaar worden aangeduid middels pictogrammen.</i></p>	.. x .. x .. =		

5. Fysieke belasting

Fysieke belasting bestaat zowel uit tillen, duwen, trekken maar daarnaast ook uit statische belasting zoals langdurig staan, langdurig zitten, omgedraaid zitten op een heftruck, of repeterende bewegingen met een hoge frequentie bijvoorbeeld bij handsortering.

Nr.	Onderwerp	Risiko (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
5.1	<p>Fysieke belasting (tillen, duwen en trekken)</p> <p><i>Vermeden wordt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer dan 200 x per dag handelingen waarbij men zware spullen moet duwen / schuiven / rollen / trekken. - Meer dan 25 kg tillen door 1 persoon. - Meer dan 50 kg tillen door 2 personen. - Regelmatig tillen van lasten > 20 kg. <p><u>Bij twijfel is de fysieke belasting aantoonbaar beoordeeld in een verdiepend onderzoek.</u></p> <p><i>Denk ook aan de belasting bij het verrollen van rolcontainers en het verplaatsen van containers. Hanteer de P90 norm. Maatregelen zijn o.a. zelfladende vrachtwagens in combinatie met (mini-) containers, inkoop van andere, lichtere materialen, goede/ergonomische arbeidsmiddelen, (til-)instructie aan medewerkers, beschikbaar stellen van hulpmiddelen voor verticaal en horizontaal transport, taakrotatie/afwisseling, Verstrekken van juiste kleding afgestemd op het klimaat.</i></p>	.. x .. x .. =		
5.2	<p>Statische belasting</p> <p><i>Statisch is één of meer lichaamsdelen langer dan 4 seconden in een houding.</i></p> <p><i>Vermeden wordt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Staan: langer dan 1 uur onafgebroken of langer dan 4 uur per dag in totaal. - Zitten: langer dan 5 uur per dag of 2 uur onafgebroken - Eén of meer lichaamsdelen langer dan 4 seconden in een houding, meer dan 12 keer per uur. <p><i>Bij twijfel is de fysieke belasting beoordeeld door een deskundige.</i></p>	.. x .. x .. =		
5.3	<p>Dynamische belasting</p> <p><i>Dynamisch is één of meer lichaamsdelen korter dan 3 seconden in dezelfde houding. Verboden is meer dan 40 x per uur of meer dan 8 minuten totaal per uur.</i></p> <p><u>Repeterende werkzaamheden worden vermeden. Daaronder vallen korte, steeds herhalende, bewegingen.</u></p> <p><u>Bij twijfel is de fysieke belasting beoordeeld door een deskundige.</u></p>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
5.4	<p>Ongunstige houdingen</p> <p>Ongunstige houdingen worden vermeden. Voorbeelden hiervan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Langdurig knielen of hurken - Werken boven de macht (tillen boven schouderhoogte) - Staan met gebogen of gedraaide romp: langer dan 1 uur. - Gedraaid zitten op een heftruck. - Gebukt werken aan een werktafel of een sorteerband. (Voorzie sorteerbanden van stasteunen of stoelen.) <p><i>Bij twijfel is de fysieke belasting beoordeeld door een deskundige.</i></p>	.. x .. x .. =		

6. Geluid

Medewerkers bevinden zich veelal in een lawaaiige omgeving, zoals geluid van machines, archiefvernietiger, vrachtauto's, heftrucks, hierdoor kan lawaaidoofheid ontstaan.

Bij langdurige blootstelling aan hoge geluidsniveaus vindt doofheid op termijn bijna zeker plaats.

Schadelijk geluid zorgt voor doofheid, hinderlijk geluid leidt tot concentratieverlies.

Nr.	Onderwerp	Risico (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
6.1	<p>Geluidsniveaus</p> <p><i>De geluidsniveaus dienen zijn beoordeeld. De dagblootstelling van de werknemers is op functieniveau berekend. Daarvoor zijn metingen verricht.</i></p> <p><i>Dit is verplicht bij verdenking op geluidsniveaus boven 80 dB(A). Indicatie: Als u op 1 meter afstand niet met uw collega kunt praten zonder uw stem te verheffen is er waarschijnlijk sprake is van een geluidsniveau van meer dan 80 dB(A).</i></p>	.. x .. x .. =		
6.2	<p>Markeren van geluidsniveaus</p> <p><i>Werkruimten, werkplekken, en machines en gereedschappen met een te hoog geluidsniveau (>85 dB(A)) zijn voorzien van een pictogram dat aangeeft dat er gehoorbescherming gedragen moet worden</i></p>	.. x .. x .. =		
6.3	<p>Verstrekken gehoorbescherming</p> <p><i>Omgevingen met lawaai > 80 dB(A) worden vermeden. Is dat niet mogelijk, dan wordt geschikte gehoorbescherming aangeboden. Bij een geluidsniveau vanaf 80 dB(A) dienen gehoorbeschermingsmiddelen beschikbaar te worden gesteld, bij een geluidsniveau vanaf 85 dB(A) dienen gehoorbeschermingsmiddelen ook (verplicht) te worden gedragen.</i></p>	.. x .. x .. =		

Regelgeving	Geluidsniveaus
verstrekken gehoorbescherming	vanaf 80 dB(A)
verplicht dragen van gehoorbescherming	vanaf 85 dB(A)
voorlichting en onderricht	vanaf 80 dB(A)
programma van maatregelen	vanaf 85 dB(A)
signalering en afbakening (pictogrammen) van de werkplek	vanaf 85 dB(A)
periodiek audiometrisch onderzoek ("gehoortest")	vanaf 80 dB(A)

Tabel 8 –regelgeving gehoor in het kort

2. Trillingen

Hand-armtrillingen kunnen voorkomen bij het werken met elektrische handgereedschappen. Lichaamstrillingen treden met name op bij het rijden over oneffen ondergronden en door trillingen van machines. Lichaamstrillingen kunnen leiden tot bewegingsziekte. De verschijnselen zijn te vergelijken met zeeziekte.

Nr.	Onderwerp	Risiko (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
7.1	<p>Hand-arm trillingen</p> <p><i>De blootstelling aan hand-armtrillingen is beoordeeld. Hiervan kan sprake zijn bij gebruik van trillend (hand)gereedschap, zoals slijpschijven.</i></p> <p><i>De trillingsbelasting is getoetst aan de wettelijke grenzen. Deze zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actiewaarde: 2,5 m/sec² - Grenswaarde: 5 m/sec² <p><i>Is de trillingsbelasting hoger dan de actiewaarde, dan worden aantoonbaar maatregelen getroffen om de trillingsbelasting te verminderen.</i></p>	<p>.. X .. X .. =</p>		
7.2	<p>Lichaamstrillingen</p> <p><i>Blootstelling aan lichaamstrillingen komt veel voor bij chauffeurs van bijv. heftrucks en machinisten. Dit kan o.a. rugklachten veroorzaken.</i></p> <p><i>De blootstelling aan lichaamstrillingen is beoordeeld en getoetst aan de wettelijke grenzen. Deze zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actiewaarde: 0,5 m/sec² - Grenswaarde: 1,15 m/sec² <p><i>Is de trillingsbelasting hoger dan de actiewaarde, dan worden aantoonbaar maatregelen getroffen om de trillingsbelasting te verminderen.</i></p> <p><i>Maatregelen om trillinghinder of schadelijke trilling te voorkomen zijn onder meer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Heftrucks / vrachtauto's / kranen/shovels uitrusten met geveerde stoelen. - Ondergrond van het terrein en in de loodsen zoveel mogelijk egaal houden. - Machines zo construeren dat er zo min mogelijk trillingen worden doorgegeven naar de bedienerplaatsen. - Chauffeurs rijden rustig en veroorzaken daarmee zo min mogelijk trillingen. Daarvoor worden chauffeurs ook voorgelicht. - De bestrating van het terrein is zodanig dat onnodige trillingen worden voorkomen. 	<p>.. X .. X .. =</p>		

8. Arbeidsmiddelen, gereedschappen en machines

De meeste moderne machines zijn voorzien van voldoende veiligheidsvoorzieningen, maar de factor mens is nooit uit te sluiten.

Alle arbeidsmiddelen die aan slijtage of veroudering onderhevig zijn moeten worden onderhouden, periodiek worden gecontroleerd en of gekeurd.

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
8.1	<p>Aankoop/investering/huur/lease van arbeidsmiddelen</p> <p><i>Bij aankoop, inkoop of huur van arbeidsmiddelen wordt aandacht besteed aan de veiligheid van de gebruikers. Aandachtspunten zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Geschiktheid in relatie tot de werkomgeving</i> - <i>Beveiligingen van gevaarlijke delen</i> - <i>Ergonomie</i> - <i>Aanwezigheid van CE-markering en meeleveren van een EG verklaring van overeenstemming</i> <p><i>Is een machine zelf samengesteld of aangekocht zonder CE-markering (vanaf 1995), dan heeft u er zelf voor gezorgd dat de machine voldoet aan de Machinerichtlijn. Als bewijs daarvan heeft u een CE-markering aangebracht en een verklaring van overeenstemming opgesteld.</i></p>	.. x .. x .. =		
8.2	<p>Risicobeoordeling arbeidsmiddelen</p> <p><i>Alle arbeidsmiddelen zijn aantoonbaar beoordeeld in een verdiepend onderzoek. Dit geldt voor alle arbeidsmiddelen, ongeacht bouwjaar of aanwezigheid van CE-markering.</i></p> <p><i>Het gaat hierbij niet alleen om zaken als beveiligingen en afscherming van bewegende delen, maar bijvoorbeeld ook om de locatie en bereikbaarheid van de machine (ergonomie, aanrijdgevaar etc.). Afhankelijk van uw kennisniveau en de complexiteit van de machine, kunt u een dergelijke risicobeoordeling zelf uitvoeren met een goede controlelijst, of uitbesteden aan een veiligheidskundige.</i></p>	.. x .. x .. =		
8.3	<p>Periodieke inspectie en of keuring van arbeidsmiddelen</p> <p><i>Arbeidsmiddelen (waarbij als gevolg van slijtage en of veroudering risico's kunnen optreden) dienen periodiek te worden geïnspecteerd of gekeurd. Keuring dient te worden uitgevoerd door een deskundige. De vereiste deskundigheid is en de herhalingsfrequentie zijn afhankelijk van soort/klasse arbeidsmiddel. Van onderhoud, inspectie en of keuringen wordt per arbeidsmiddel een registratie/dossier bijgehouden.</i></p>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
8.4	Noodstoppen <i>Noodstoppen en noodstopvoorzieningen worden voor aanvang van de werkzaamheden aantoonbaar en regelmatig (dagelijks of bij iedere ingebruikname van de machine als dat niet dagelijks is) gecontroleerd op goede werking</i>	.. x .. x .. =		
8.5	Elektrische veiligheid <i>De elektrische installatie dient te voldoen aan NEN 1010 en periodiek (5 jaarlijks) te worden gekeurd. Elektrisch gereedschap dient jaarlijks NEN 3140 / NEN EN 50110 te worden gekeurd.</i>	.. x .. x .. =		
8.6	Wijzigingen elektrische installatie <i>De wijzigingen aan de elektrische installatie worden uitgevoerd door een opgeleid persoon (OP) of erkende installateur.</i>	.. x .. x .. =		
8.7	Installatieverantwoordelijke <i>De installatieverantwoordelijke is verantwoordelijk voor het veilig maken en houden van de elektrotechnische installatie (technisch beheer, inspectie, onderhoud en het uitbreiden van de elektrische installaties) en de bedrijfsvoering daarvan.</i> <i>Dit is dus de persoon die het onderhoud organiseert en bewaakt, en niet persé de persoon die het onderhoud uitvoert.</i> <i>Is er geen installatieverantwoordelijke benoemd dan gaat de wetgever er vanuit dat de betreffende werkgever deze rol vervult.</i> <i>De installatieverantwoordelijke kan een persoon zijn uit de eigen organisatie die over de benodigde kennis beschikt. Ook is het mogelijk om aan het installatiebedrijf, dat zorg draagt voor het onderhouden en inspecteren van de elektrische installatie in een gebouw, te verzoeken om de rol van installatieverantwoordelijk te vervullen. Dit dient schriftelijk te worden vastgelegd.</i>	.. x .. x .. =		
8.8	Voldoende onderricht persoon (VOP) <i>Eenvoudige elektrische werkzaamheden worden alleen verricht door iemand die als VOP is aangesteld. De VOP heeft geen elektrotechnisch achtergrond. Hij mag alleen elektrotechnische werkzaamheden van beperkte omvang en beperkt risico uitvoeren. Bijvoorbeeld het aansluiten van motoren, het vervangen van een lichtarmatuur, het repareren van elektrisch gereedschap, etc.</i>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekenings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
8.9	Beweegbare deuren, automatische hekken en roldeuren <i>Beweegbare deuren, automatische hekken en roldeuren functioneren zodanig dat deze geen gevaar opleveren. Periodiek (jaarlijks) vindt inspectie op goed functioneren plaats.</i>	.. x .. x .. =		
8.10	Vrachtwagen <i>Maatregelen zijn genomen om veiligheid – en gezondheidsrisico's te minimaliseren. Bij aankoop wordt gelet op ergonomie. Wettelijke bepalingen worden nageleefd zoals handsfree bellen, dode hoek spiegel/camera. Chauffeurs zijn geïnstrueerd ten aanzien van instellen van de stoel, Vrachtauto's op het terrein zijn voorzien van achteruitrijdsignalering. Blusmiddelen en EHBO-middelen zijn aanwezig. De kraak-/perswagens voldoen aan de VBR-eisen.</i>	.. x .. x .. =		
8.11	Wissellaadbakken (afzetcontainers) <i>Maatregelen zijn genomen om veiligheidsrisico's te minimaliseren. Bij aankoop wordt gelet op veiligheidsaspecten zoals: zijbediening van de containerdeuren / dubbele sluiting, afnetvoorzieningen, treden etc. Defecte containers worden niet meer gebruikt totdat deze zijn gerepareerd.</i>	.. x .. x .. =		
8.12	Heftrucks <i>De chauffeurs hebben een opleiding of interne instructie gevolgd met betrekking tot het veilig rijden met heftrucks. De heftrucks worden minimaal jaarlijks gekeurd. Er vindt met de heftrucks geen verticaal of horizontaal transport plaats van personen. De heftrucks zijn voorzien van gesloten cabine, er wordt gebruik gemaakt van de gordel of er is zijafscherming aangebracht om bij kanteling eruit vallen van de chauffeur te voorkomen.</i>	.. x .. x .. =		
8.13	Mobiele (overslag-)kranen <i>Documenten zijn aanwezig, het betreft een volledig en actueel ingevuld kraanboek en een last-vluchttabel. De keuring en bijbehorende documenten van de keuring zijn in orde.</i>	.. x .. x .. =		
8.14	Shovel <i>De shovel is voorzien van achteruitrij signalen / camera aan achterzijde. Shovel is voorzien van gesloten cabine. De shovel wordt periodiek gekeurd.</i>	.. x .. x .. =		

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
8.15	Overdrukcabine en (stof-)filters <i>Indien van toepassing, bijvoorbeeld in een zeer stoffige omgeving, wordt de cabine voorzien van een overdrukcabine. De werking wordt periodiek gecontroleerd, de filters worden periodiek/bij verzuiging vervangen.</i>	.. X .. X .. =		
8.16	Hulpstukken t.b.v. overslagkraan <i>Alle hulpstukken behorende bij een kraan, zoals poliep/sorteergrijper worden periodiek aantoonbaar geïnspecteerd/ gekeurd.</i>	.. X .. X .. =		
8.17	Scholing machinist overslagkraan <i>De machinist is voldoende geschoold om de kraan te bedienen. Voor alle overslagwerkzaamheden op de werven bij de meeste oud papierbedrijven is een certificaat van bekwaamheid of aantoonbare instructie voldoende, echter bij hijswerkzaamheden (vanaf 10 ton/meter) dient u in het bezit te zijn van een deskundigheidsbewijs.</i>	.. X .. X .. =		
8.18	Rollensnijder/-knipper/Zaag <i>Is voorzien van beveiligingen, deze zijn in takt. De risico's zijn beoordeeld als onderdeel van de risicobeoordeling arbeidsmiddelen..</i>	.. X .. X .. =		
8.19	Archiefvernietiger <i>Medewerkers zijn geïnstrueerd/getraind. Werkinstructies zijn aanwezig voor zowel de bediening als het onderhoud. Afschermingen en beveiligingen van de vernietiger zijn in takt Snel draaiende shredders zijn voorzien van een blusinstallatie of sprinklerinstallatie.</i>	.. X .. X .. =		
8.20	Papierpers/balenpers <i>Medewerkers zijn geïnstrueerd/getraind. Werkinstructies zijn aanwezig voor zowel de bediening als het onderhoud. Afschermingen en beveiligingen van de balenpers zijn in takt.</i>	.. X .. X .. =		
8.21	Transportbanden <i>Medewerkers zijn aantoonbaar geïnstrueerd/getraind. Werkinstructies zijn aanwezig voor zowel de bediening als het onderhoud. De transportband is voorzien van noodknop en is voorzien van benodigde afschermingen ter voorkoming van knel- of intrekgevaar, en de aanduiding: niet betreden.</i>	.. X .. X .. =		

9. Psychosociale arbeidsbelasting (PSA)

Om uitval en verzuim ten gevolge van psychische klachten (waaronder werkdruk, stress, ontevredenheid, etc.) te voorkomen moeten signalen vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd in het bedrijf.

De mate waarin een aspect een mogelijk risico vormt voor de arbeidsbelasting wordt uitgedrukt in mate van beheersing/risico.

Beleidsaspect	Omschrijving
---	Niet van toepassing
0	Geheel niet beheerst
1	Heeft aandacht, echter nog niet beheerst / risico is nog groot
2	Beheersing begint goede vorm aan te nemen / risico neemt af
3	Geen risico / volledig beheerst

Tabel 9 – Waardering mate van beheersing PSA aspecten

Nr.	Onderwerp	Mate (Tabel 9)	Bevindingen/te nemen maatregelen
9.1	Werkdruk / piekbelasting / werk- en rusttijden		
9.2	Personeelscapaciteit is afgestemd op het werkaanbod		
9.3	Bij extreme drukte vindt afwisseling van taken plaats		
9.4	Werkbelevingsaspecten vormen een onderdeel van de functioneringsgesprekken.		
9.5	Medewerkers werken beneden/boven kennisniveau		
9.6	Eentonig werk / afwisseling / kort cyclisch werk		
9.7	Collegialiteit, werksfeer en conflicten		
9.8	Motivatie en betrokkenheid van werknemers bij het werk en bedrijf		
9.9	Vereiste flexibiliteit van werknemers		
9.10	Autonomie / zelfstandigheid		
9.11	Taakrotatie vindt plaats onder productiemedewerkers.		
9.12	Informatievoorziening naar de medewerkers		
9.13	Medewerkers krijgen voorlichting over werkdruk en andere werkbelevingsaspecten		
9.14	Ongewenst gedrag (agressie, geweld, seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, etc.)		

Bij meer dan 25 medewerkers in totaal wordt geadviseerd het onderdeel PSA te inventariseren door middel van het verstrekken van vragenlijsten. De vragenlijsten kunnen zelf worden opgesteld of er wordt een beroep gedaan op een deskundige. De resultaten van deze bij voorkeur anonieme enquête wordt vervolgens uitgewerkt waarbij een algeheel beeld van de beleving van de werknemers wordt weergegeven. Onder de 25 medewerkers is het uitvoeren van enquêtes, waarbij de resultaten statistisch worden verwerkt niet zinvol, daar de resultaten onbetrouwbaar zijn (standaard deviatie is te groot).

10. Overige niet genoemde onderwerpen

Alle onderwerpen, afdelingen binnen uw organisatie welke niet in bovenstaande lijsten zijn genoemd, zoals specifieke situaties, installaties, machines, gereedschappen, maar ook werkzaamheden, zoals: niet routinematige werkzaamheden, dienen hieronder te worden beschreven en de risico's te worden geëvalueerd.

Nr.	Onderwerp	Risico (berekennings- formule) (tabel 1)	Risicoklasse (volgens tabel 2)	Bevindingen/te nemen maatregelen
10.1	<p>Kans risico berekening m.b.t. bijzondere omstandigheden. Zelf inschatting maken van risicofactoren bij het inzamel- en verwerkingsproces. Bijvoorbeeld op het gebied van (Lithium) brandgevaar</p>	<p>.. x .. x .. =</p>		
10.2		<p>.. x .. x .. =</p>		

PLAN VAN AANPAK

Plan van aanpak

Een RI&E is niet volledig zonder een plan van aanpak. De opzet van een plan van aanpak is niet voorgeschreven. Het plan van aanpak moet actueel worden gehouden. Hieronder een voorbeeld van een mogelijk opzet van een plan van aanpak. U kunt het plan van aanpak desgewenst verder specificeren, door bijvoorbeeld naast de verantwoordelijke (bewakende) persoon ook de uitvoerende persoon of personen te benoemen.

Belangrijk: Heeft u een actie uitgevoerd en afgerond? Controleer dan of die actie ook het beoogde effect heeft opgeleverd, voordat u de actie definitief aftekent.

Nr.	Korte omschrijving knelpunt	Oplossing	Prioriteit	Verantwoordelijke	Geplande datum gereed	Toegekend budget	Gereed d.d.